

om det er Tilfældet, saa kender han, som sagt, ikke altid Forholdene; jeg troer, at der er mange af Communens Beboere, som have et ligesaa godt Hjerte for dem som Præsten, og jeg troer saaledes, at det vilde være meget godt, om Mindretallets Forslag blev antaget.

Indenrigsministeren: Med Hensyn til den sidste Talers Foredrag skal jeg bemærke, at der jo ikke er Tale om, at Præsten skal have nogen Æneraadighed over Fattigvæsenets Anliggender; han har jo kun een Stemme af 9 eller 8, og der er vist ingen Tvivl om, at de øvrige Fattigforstandere og Sogneforstanderskabet i det Hele kunne og maae have den største Indflydelse paa Fattigvæsenets Anliggender, da Præsten jo kun har Sæde og Stemme lige med dem, men heller ikke mere.

Philipsen: Naar jeg her skal tillade mig at tale mod Minoritetens Forslag til Lovforslagets § 2, som blandt Andet gaaer ud paa, at den Pasfus: „Sognepræsten, hvis Stilling til Communens Fattigvæsen og Skolevæsen forbliver usorandret, har for de dithørende Sagers Bedkommende Sæde og Stemme i Sogneforstanderskabet“ skal udgaae, saa steer det, fordi jeg troer, at det vilde være gavnligt, om Præsten vedblev at være i den samme Stilling, hvori han hidtil har været. Det forekommer mig, at være noget underligt, om Sognepræsten, der i Fattig- og Skolevæsen-Sager ikke alene ex officio skal være Medlem af Sogneforstanderskabet, men endogsaa Formand, naar andre af Communens Sager komme paa Bane, ikke alene ikke skal være Formand, men slet ikke skal deeltage i Discussionen, og altsaa kunne udvises af Sogneforstanderskabets Forsamlinger. Jeg maa ogsaa ganske slutte mig til hvad den høitærede Minister har yttret, at der i de fleste Communer mangler de fornødne Kræfter; og jeg tør beraabe mig paa min egen Erfaring, da jeg i mange Aar har boet paa Landet og i den Tid er kommen i megen og noie Berørelse med alle Classer af Landbefolkningen. Jeg kan virkelig, idetmindste med Hensyn til den Deel af Landet, hvori jeg boer, med Bestemthed udtale, at der i de fleste

Sogne mangler de fornødne Kræfter, og, om de end i enkelte Sager ere tilstede, saa ere de det dog kun i en meget ubetydelig Grad. Der kan være en 2—3 Beboere af Sognet, der kunne være særdeles dygtige og begavede Mænd, men, naar disse eengang have været Medlemmer af Sogneforstanderskabet, saa kan man ikke forlange, at de skulle vedblive at være det, og det vil da ogsaa ved et Omvalg bedst vise sig, at der virkelig mangler Kræfter. Der mangler ikke Kræfter til at bestride Sogneforstanderskabets almindelige Forretninger, thi de fleste kunne ligesaa godt bestyre Fattigvæsenet, uddele Almisse eller bestemme, hvem der skulle have dem, som Præsten kan; — det nægter jeg aldeles ikke, — men der er ikke Mange, der ere fittede til at vælges til Formænd i disse Sager. Der er navnlig ikke Mange, der ere saa dannede, at de kunne føre Correspondencen, som vistnok fremdeles vil blive meget betydeligere, end den har været før. Det er en Sandhed, som vist ikke kan nægtes, at der ikke er Mange af Landbobefolkningen, saa dygtige, begavede og fornuftige Mænd, de forøvrigt kunne være, der ere i Besiddelse af den fornødne Dannelse til at føre denne Correspondence. Det er netop, fordi jeg meget frygter for, at den communale Udvikling skal gaae tilbage, at jeg vil stemme for, at § 2 undergaaer den Forandring, som jeg har tilladt mig at omtale; thi jeg troer, at Intet vilde være mere til Skade for vor communale Udvikling, end om den gik saa langt forud for os, at det viste sig at være nødvendigt at gjøre et Tilbagekridt, og det frygter jeg for, man vil komme til, naar man vil udelukke Præsten fra ex officio at være Medlem af Sogneforstanderskabet.

Jens Jensen: Jeg kan rigtignok ikke dele den Frygt, som den sidste ærede Taler har med Hensyn til Mindretallets Forslag, thi, hvor der en Præst, som Communen ønsker til at varetage disse Interesser, kan den jo vælge ham til Medlem af Sogneforstanderskabet, og altsaa paa den Maade faae ham til at forestaae disse Sager; men saa synes jeg ogsaa, at Communen ved Siden deraf skulde have Lov til at frigjøre sig for de Præster, som styre Skole- og Fattigvæsenet sa a slet, at det er